

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 33

Monumentnummer : GM220

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 33
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DH

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 291

Naam object : ---
Bouwjaar : XVI/XIX/1970 en later
Architect : N.b.
Bouwstijl : Baksteenklassicisme
Oorspronkelijke functie : winkel/woonhuis
Huidige functie : winkel/woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 03-07-2017
Datum aanwijzing : 20-02-2018

Situering

Pand gelegen aan de Meipoortstraat in de historische binnenstad van Doesburg. Het heeft een gemeenschappelijke bouwmuur met de beide buurpanden en staat met de voorgevel in de rooilijn. Achter het pand een diepe tuin.

Opbouw

Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond. Het pand heeft een kelder, een begane grond, verdieping en een zolder onder een zadeldak met de nok haaks op de straat. Het pand bestaat uit een voor- en achterhuis van elkaar gescheiden door een brandmuur van kelder tot kap. Het heeft aan de achterzijde rechts een tweelaags uitbouw.

Historie

De Meipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

In de kern laat-middeleeuws pand met een brandmuur en een tongewelfde kelder aan de straatzijde. Uit deze periode dateert in ieder geval de linker bouwmuur die het pand gemeenschappelijk heeft met nummer 31. In de negentiende eeuw kreeg het pand een nieuwe bakstenen gevel en enkelvoudige balklagen. In het begin van de jaren '70 van de 20^e eeuw is de kapconstructie integraal vervangen, waarbij de hoofdvorm van schilddak behouden bleef. In de periode vanaf 1970 is bovendien het interieur op diverse momenten verbouwd, waarbij de inrichting en afwerking van de woning op de drie bouwlagen voor een groot deel is vervangen. De historische indeling bleef wel grotendeels gehandhaafd.

Exterieur

Meipoortstraat 33 heeft een bakstenen *voorgevel* van twee bouwlagen hoog met drie vensterassen per bouwlaag en drie vensters op de eerste verdieping. De gevel is gemetseld in kruisverband en voorzien van een dunne snijvoeg.

In de gepleisterde plint zijn onder de twee schuifvensters kelderlichten opgenomen die zijn voorzien van moderne stalen roosters. Rechts de entree van het pand die is voorzien van een vlakke architraaflijst en een geprofileerd kalf waarboven een bovenlicht met gekleurd glas-in-lood in een geometrisch motief. In de toegang draait een rijk gedecoreerde paneeldeur met bossingpanelen en een centraal gietrooster boven een hardstenen onderdorpel. De beide schuifvensters links van de toegang zijn als H-venster uitgevoerd met schuivende enkelruits boven- en onderramen met wisseldorpel. In de bovenramen gekleurd glas-in-lood volgens een zelfde schema als het bovenlicht boven de voordeur. De houten onderdorpels komen iets naar voren. De onderramen hebben een geprofileerde weldorpel en schuiven in zwaar uitgevoerde grenen kozijnen met gepende verbindingen, in de bovenhoeken voorzien van toognagels. IJzeren aanslagen markeren de vroegere aanwezigheid van houten zonneblinden. Deze hingen aan het eind van de jaren 1950 in ieder geval op de eerste verdieping nog. De kozijnen worden ontlast met steeds hoge strekse bogen.

De drie schuifvensters op de verdieping zijn als H-venster uitgevoerd met schuivende enkelruits boven- en onderramen met wisseldorpel. De houten onderdorpels komen iets naar voren. De ramen hebben op grond van bouwsporen in het raamhout in het verleden een zesruits roedenverdeling gehad. De onderramen hebben een vlakke dorpel en

schuiven in zwaar uitgevoerde grenen kozijnen met gepende verbindingen, in de bovenhoeken voorzien van toognagels. Ingeslagen paumelles en ijzeren aanslagen markeren de vroegere aanwezigheid van houten zonneblinden. De kozijnen worden ontlast met steeds hoge strekse bogen.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdgestel, bestaande uit een architraaf, een vlak fries en een eenvoudige, afgetimmerde bakgoot met erboven het voorste dakschild. In dit dakschild staat een moderne vlakgedekte, tweevaks dakkapel. De dakkapel heeft met geschilderde houten rabatdelen beklede wangen. De dakschilden zijn belegd met grijs gesmoorde, verbeterde Hollandse pannen.

De gepleisterde *achtergevel* heeft drie traveeën en (vanaf de tuin gezien) links voorzien van een diepe, vlakgedekte tweelaags uitbouw ter breedte van de linker venstertravee.

Op de begane grond een moderne enkellaags uitbouw (serre).

Op de verdieping een tweetal schuifvensters met zwaar uitgevoerde grenen kozijnen en T-vensters met wisseldorpel. Enkele op de kozijnen aangebrachte paumelles zijn een verwijzing naar de houten zonneblinden die in het verleden op deze kozijnen waren bevestigd. Links boven de aanbouw een derde venster dat aan de onderzijde aansluit op het platte dak van de uitbouw. Het venster is op een oude foto vanuit de tuin reeds zichtbaar. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een bakgoot van modern plaatmateriaal. De geveltop boven de goot is na 1970 geheel nieuw vormgegeven met een vlakgedekte dakkapel met in de driehoekige zwikken aan weerszijden glasvullingen. De terugliggende geveltop boven de dakkapel is met modern plaatmateriaal vormgegeven.

De beide zijdakvlakken zijn met grijs gesmoorde verbeterde oude holle pannen belegd. De dakvlakken van voor- en achterhuis hebben ter hoogte van de brandmuur een verschil in dakhelling. De muur wordt aan de bovenzijde beëindigd met een vierkant gemetselde, gepleisterde schoorsteen die enigszins taps eindigt.

De aanbouw tegen de achtergevel is van baksteen en grotendeels met klimplanten begroeid. De aanwezige vensters zijn naderhand aangepast. De aanbouw is reeds voor WOII verhoogd met een tweede bouwlaag. Het muurwerk is aan de bovenzijde met een boeiboord en daktrim afgewerkt.

Interieur

Kelder: de geheel gepleisterde kelder aan de straatzijde is middels een gemetselde trap toegankelijk vanuit de gang en is onder de trap naar de eerste verdieping gesitueerd. De toegang is via een opgeklampte delendeur. De kelder heeft een tongewelf met de kruin evenwijdig aan de straat, waarin aan de straatzijde een drietal steekgewelven aanwezig zijn. Geheel links een kelderlicht, aan de rechterzijde moet vóór het pand een buitentrapp aanwezig zijn. De kelder heeft in de achterwand, net boven de vloer, twee nissen van 40x40 centimeter. De vloer is in het verleden met ca. 20 centimeter verlaagd. In de trapopening, tegen de onderzijde van de trap gemonteerd, twee houten broodkasten met horren in de deurtjes.

Begane grond: de indeling bestaat uit een verkeersruimte rechts van straat tot achterzijde, vanwaar met paneeldeuren de vertrekken toegankelijk waren en zijn. Aan de voorzijde een hal met trapopgang naar de eerste verdieping, achter de hal een gang naar achteren die ter plaatse van de brandmuur versmalt. De plaats van deze muur die het pand in een voor- en achterhuis verdeelt, wordt verder gemarkeerd door een

gepleisterde rondboog. De gang is voorzien van een granito vloer met zwarte smetrand, de vloer in de hal is betegeld met cementtegels uit het begin van de 20^e eeuw met octogonale en zeskantige tegels in grijs en zwart en kleine witte vierkante tegels. In de hal zijn een aantal oudere deuropeningen met architraaflijsten bewaard gebleven, maar zijn in het verleden met plaatmateriaal dichtgetimmerd. Vanuit de hal voert een steektrap met gesneden, ronde trappaal naar de eerste verdieping. De trap heeft een trapleuning van gegoten balusters met geprofileerde handlijst. Aan de achterzijde van de trap geeft een eenvoudige opgeklampte delendeur met knop toegang tot de gemetselde keldertrap. De overgang tussen hal en gang wordt behalve door het verschil in vloerafwerking ook door een vierruits bovenlicht met blank kathedraalglas gemarkeerd.

Links in de hal voert een moderne deur naar een grote kamer links voor. Het is een ongedeelde ruimte die van daglicht wordt voorzien door twee schuifvensters met wisseldorpel die zijn voorzien van een historische, houten vensterbank. Ook de neggen zijn met hout betimmerd. Tot circa 1975 was het vertrek met een halfsteens muur in een voor- en achterkamer verdeeld, de overgang is in het pleisterwerk nog zichtbaar, alsmede in de ziende enkelvoudige balklaag van de verdieping waar het voorste deel van de balken is voorzien van een kraal op de hoeken en het achterste deel rechthoekig gezaagde balken zijn. De balk tegen de verdwenen scheidingswand is alleen aan de voorzijde van een kraal voorzien. Links het voorste deel van de kamer is een rookkanaal met gemetselde schouw aanwezig, waarvan de oude omkleeding (hout of natuursteen) in het verleden is verwijderd. In de voormalige achterkamer is de vloer rond 1975 een aantal treden verlaagd ten behoeve van een zitkuil. Tijdens dit werk kwam men tegen de brandmuur de resten tegen van een bestraaete stookplaats. Recht daar boven is in de balklaag het haardgewelf bewaard gebleven van de stookplaats op de eerste verdieping. Geheel links tegen de zijmuur een dichtgezette trapaveling van een secundaire indeling. Naast de voormalige stookplaats een met plaatmateriaal dichtgezette doorgang naar het achterhuis.

In het achterhuis links een grote ongedeelde ruimte die toegankelijk is middels een deur links aan het einde van de gang. De vloer van de gang is geheel in granito uitgevoerd, de betimmeringen en het verlaagde plafond zijn latere toevoegingen. De kamer is geheel met moderne materialen afgewerkt, oudere constructies dan wel afwerking zijn hier niet waargenomen. Het vertrek wordt van daglicht voorzien door middel van een moderne serre met daklichten.

Eerste verdieping: de indeling bestaat uit een gang aan de rechterzijde, vanwaar de vertrekken aan de linkerzijde zijn te bereiken. Halverwege markeert een gepleisterde rondboog de doorgang tussen voor- en achterhuis. De vertrekken aan voor- en achterzijde van het pand zijn toegankelijk middels paneeldeuren met architraaflijsten. In het voorste vertrek is de zolderbalklaag niet in het zicht, maar is volgens de eigenaar uitgevoerd als enkelvoudige balklaag met boskant beslagen stammen. In het voorste vertrek tegen de deelmuur van het pand hangt een gepleisterde schouw die heeft behoord bij een vroegere keuken. Volgens mondelinge mededeling van de eigenaar is in het verleden de mantelombouw vervangen. De schouw zelf bleef daarbij vrijwel ongewijzigd. De linker bouwmuur laat enkele muurankers van het buurpand zien alsmede enkele aanzetten en restanten van spaarbogen, die duidelijk maken dat de verdiepingshoogte in het verleden is gewijzigd overeenkomstig de huidige voorgevel.

Het vertrek aan de achterzijde is niet bezocht.

Zolder: vanuit het vertrek aan de voorzijde voert een moderne stalen trap naar de voorste zolder, vanuit de gang is de zolder in het achterhuis bereikbaar via een oude

steektrap achter een smalle paneeldeur. Deze trap is in het verleden met opdektreden modern afgewerkt, maar de oude trap is eronder nog aanwezig.

Op zolder zijn de sporenkappen in 1970 integraal vervangen door sporen van machinaal gezaagd, ongeschaafd naaldhout. De deelmuur tussen het voor- en achterhuis is daarbij integraal gehandhaafd, inclusief het rookkanaal aan de voorzijde van de muur. Deze laat op vlieringniveau zien dat het werk is uitgevoerd met een hoekoplossing met klezoren.

De beide zolders zijn door middel van een deuropening rechts van het rookkanaal onderling toegankelijk, maar die is met modern plaatmateriaal dichtgezet. De historische eiken latei is nog aanwezig.

De trap naar de achterste zolder heeft rond de trapopening een balustrade dat bestaat uit hergebruikte, rijk gesneden balusters uit het begin van de 19^e eeuw. De balusters zijn afkomstig van een gesloopt traphek dat stond boven de trap vanaf de begane grond.

Aan de achterzijde van de zolder is na 1970 in de plaats van het achterste dakschild een houten pui met glas geplaatst. Deze wordt verder niet beschreven.

Bouwdossiers

06-02-1933 bouw werkplaats in de tuin

28-11-1966 verbouwing

Literatuur

Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving winkel met woonhuis Meipoortstraat 33 Doesburg*, 16-5-1990 (adviesnr. 70)

Waardering

Het pand Meipoortstraat 33 heeft een middeleeuwse kern die later in verschillende perioden is verbouwd. Het pand is wat betreft de gevelarchitectuur uit de 19^e eeuw goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de bewaard gebleven laat-middeleeuwse hoofdopzet met voor- en achterhuis met bouwmuren en kelder, de goed bewaard gebleven negentiende-eeuwse bouwphase met balklagen, voorgevel en plattegrond alsmede de ligging in de rooilijn aan de straat.

Meipoortstraat 33 is van architectuurhistorische waarde voor de gemeente Doesburg vanwege de gevel uit de negentiende eeuw

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden.

Het pand is cultuurhistorisch van belang vanwege het bewaard gebleven middeleeuwse casco, de gaaf bewaard gebleven opzet in een voor- en achterhuis en vanwege de historische verkavelingscontinuïteit.